Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 216. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 22-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 22, 1979 No. 216. VOL. LXXXVI.

О. ШАМБЕЛЯН МИРОСЛАВ ЛЮБАЧІВСЬКИЙ НАЙМЕНОВАНИЙ НА АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗСА

Вашінгтон. — У п'ятницю, 21-го вересня 1979 вранці, як це число „Свободи" вже було готове до друку, Католицька Пресова Служба повідомила, що Папа Іван Павло II найменував о. шамбеляна д-ра Мирослава Любачівського, теперішнього духовного управителя Духовної Семінарії у Стемфорді, на нового українського католицького архиєпископа у Філядельфії, на місце померлого в грудні минулого року Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА, св. п. Йосифа Шмондюка. Апостольська нунціятура у Вашінгтоні, на запит телефоном зі „Свободи", потвердила цю вістку.

У повідомленні Католицької Пресової Служби коротко сказано, що новий український католицький архиєпископ Філядельфії, о. д-р Мирослав Любачівський, народився в місті Долина в Західній Україні 24-го червня 1914-го року. Диплом доктора теології здобув на Католицькому Університеті в Інсбруці, Австрія, диплом магістра філософії на Грегоріянському університеті в Римі і такий же диплом магістра Святого Письма (Біблікум) також у Римі.

Свою душпастирську працю в З'єднаних Стейтах Америки почав новонайменований архиєпископ Любачівський в 1947-му році та виконував її у Стемфорді, Детройті і в стейтах Пенсильвенія і Вісконсін. Від трьох років виконує обов'язки духовного управителя і викладача літургії в Українському католицькому семінарі у Стемфорді — сказано в повідомленні Католицької Пресової Служби.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ НТША

Ню Йорк (Є. Ф.). — Перші повакаційні наради Президії Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА відбулися в п'ятницю, 14-го вересня. Наради відкрив і ними провадив голова Управи НТШ д-р Ярослав Падох, який коротко звітував про загальну працю й діяльність за останні місяці. Про видавничу діяльність НТ—ША інформував науковий секретар д-р Микола Чировський, а про фінансовий стан — скарбник мгр Володимир Рак.

На нарадах докладніше обговорювали справи бібліотеки та архіву НТША. Реєстрація книжок і архівного матеріялу провадиться тепер за зразком Конгресової бібліотеки, з якою, до речі, домовилися про включення бібліотеки НТША до зведеного (т. зв. юнійного) каталогу Конгресової бібліотеки, також приготовляється анотований каталог усіх повоєнних видань НТ-ША та каталог книжок,який вже буде готовий на початку жовтня ц. р. Крім цих справ і загальної інформації про різноманітну діяльність Управи, були також обговорені справи направи будинку НТША, кандидатів на директора канцелярії, участь НТША в з'їздах американських асоціяцій тощо, як теж рішено тентативно скликати Пленарне засідання Управи НТШ на жовтень.

Слід підкреслити, що НТШ останнім часом дуже пожвавило свою діяльність серед американського наукового світу. НТША співпрацює з Асоціяцією для студій національностей СС-СР і Східньої Европи у видаванні журналу „Нешенелітіс Пейперс", головним редактором якого є д-р Степан Горак, заступник голови НТШ, а д-р Євген Федоренко, інший заступник голови НТШ - член Редакційної колегії. У днях між 10-13 жовтня відбувається в Ню Гейвені, Кон. одинадцята річна конвенція Американської Асоціяції для розвитку слов'янських студій, інституційним членом якого є НТША, на якій буде влаштована окрема сесія НТША, яку підготовляє проф. С. Горак. З цієї нагоди відбудеться зустріч з українським громадянством, яку підготовляє відділ УККА на чолі з д-ром М. Снігуровичем. На цій же конвенції, як і на з'їзді Американського історичного товариства, який відбудеться в грудні ц. р. у Ню Йорку, Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує виставку своїх видань, яку підготовляє спеціяльний Комітет у складі: д-р Я. Падох, д-р О. Соколишин, д-р М. Снігурович і проф. І. Телюк.

Управа НТШ відновила видання свого „Бюлетеню", нове число якого появилося літом цього року під ред. Ольги Кузьмович.

У Північній Америці триває праця над українською літературою

Едмонтон, Канада (Н. Н.). — Для дослідження української літератури в Північній Америці д-р Яр Славутич, професор Альбертського університету, отримав однорічну наукову відпустку від 1-го вересня ц. р. У серії публікацій на цю тему вже вийшли у світ його дві книжки „Антологія української поезії в Канаді, 1898-1973" (видання „Слова", 1975) і критичний огляд „Українська поезія в Канаді" (видання „Славути", 1976) та англомовна стаття у збірнику „Українці в Альберті" (вид. Т-ва українських піонерів, 1975). Тепер готуються до друку критичні огляди „Українська проза в Канаді та Америці", „Українська поезія в Америці" та інші.

Тому, що бракує точних даних про багатьох поетів, письменників, критиків, літературознавців і мовознавців, вирішено звернутися передусім до них самих із проханням прислати (не залежно від того, чи вже щось надіслане) життєписні відомості (на одну сторінку) за таким стандартом: ім'я та прізвище або літературний псевдонім, рік і місце народження, освіта, час прибуття до цього материка, повні назви книжкових видань (за титульною сторінкою — мовою оригіналу) із зазначенням місця й року видання. На додатковому листку може бути прислана бібліографія критичних відгуків (статті, рецензії й т. п.).

Дослідник буде глибоко вдячний за допомогу в розшукуванні відомостей про померлих письменників: просимо подати, хто і про кого може прислати відповідні дані. Побажано всі ці відомості отримати незабаром на адресу: В-во „Славута", 72 Вестбрук Драйв, Едмонтон, Канаада, T6J 2E1.

З Головної Канцелярії УНС

Цими днями читачі „Свободи" і „Українського Тижневика" вже одержали чи ще одержать від УНСоюзу заповіджену вже раніше посилку різдвяних і новорічних карточок.

Основною думкою цього пляну було піти на зустріч потребам і побажанням наших Членів та заощадити їм часу і коштів закупу таких карточок у крамницях для висилки святочних побажань своїм американським приятелям (української карточки висилають інші наші установи) і при цьому придбати ще відповідні фонди на стипендії для наших студентів.

Ми свідомі того, що висилані карточки не кожного задовольняють. Вони не цілком задовольняють і нас. Ми маємо в пляні в майбутньому приготовити такі карточки з мистецькими українськими різдвяними і новорічними мотивами та відповідними англомовними підписами, щоб кожний з нас міг не тільки побажати Веселих Свят і Щасливого Нового Року своїм американським приятелям, але при цьому познайомити їх і з кращими зразками української культури. Проте, це вимагатиме поважних коштів і на них можна буде позволити собі тільки тоді, як цьогорічна пробна висилка виправдається у фінансовому відношенні.

Тож прохаємо прийняти ці карточки в такій же добрій вірі, як ми їх висилаємо. Усіх, хто з будь-яких причин не може вислати малої належности за них, прохаємо прийняти їх як дарунок від нас.

Вересень 1979

Головна Канцелярія УНС

ЗСА ГРАТИМУТЬ БІЛЬШУ РОЛЮ У ЗАМИРЕННІ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Вашінгтон. — У дводенних нарадах ізраїльських міністрів закордонних і військових справ, єгипетського міністра військових справ та американського державного секретаря й інших високих американських урядовців прийшло до повного порозуміння щодо процедури, як буде відбуватися евакуація Ізраїлем Синайського півострова й повернення його під суверенність Єгипту.

Тому, що Совєтський Союз запротестував проти продовження місії Об'єднаних Націй — 200 цивільних осіб без зброї, — які наглядали над відкликанням ізраїльських військ й різних військових споруд, то Ізраїль і Єгипет погодилися, що вони самі складуть мішане військове з'єднання, яке виконуватиме функції місії Об'єднаних Націй.

Тепер прийшло у Вашінгтоні до порозуміння, що З'єднані Стейти приєднаються до тієї контрольної місії на Синайському півострові і переводитимуть стежні та посередницькі дії однаково на суші, як з повітря. Ізраїль зобов'язався у мировому договорі з Єгиптом із 26 березня ц. р., підписаному у Кемп Дейвіді, що він звільнить дві треті окупованої єгипетської території на Синайському півострові до лютого 1980 року та всю решту до травня 1982 року.

За найпершими коментарями американської преси, базованими на висловах високих урядовців Ізраїля, Єгипту й Америки, ця теперішня згода ліквідує недавнє напруження, що настало було в ізраїльсько-американських відносинах, створює кращу атмосферу для дальших мирових зусиль щодо загального замирення на Близькому Сході, та — найважливіше — знову виключає Совєтський Союз від будь-якої ролі у заходах завести на Близькому Сході загальний мир і нормальні відносини.

НІКСОН ПЕРЕВІВ У ПЕКІНІ НАРАДУ З ПРЕМ'ЄРОМ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ

Пекін. — Колишній президент Ричард Ніксон, який прибув до Комуністичного Китаю вже втретє, за кожним разом на запрошення китайського уряду, перевів нараду з прем'єром Гуа Гуофенгом, який привітав американського гостя, як „свого давнього приятеля". Ніксон сказав на вступі своєї розмови з китайським прем'єром, що він свідомий того, що Гуа Гуофенг дуже зайнятий, приготовляючись до своєї подорожі до Европи.

Ричард Ніксон

У Пекіні перебуває також губернатор стейту Вашінгтон Діксі Лі Рей, з яким Ніксон мав довшу розмову. Про зміст його розмови з китайським прем'єром ані Ричард Ніксон ані його китайські господарі не сказали нічого. Теперішню подорож Ричарда Ніксона названо „приватною". З його відвідин у названого вище китайського прим'єра подано до газет тільки заввагу китайського прим'єра, що — мовляв — Ричард Ніксон виглядає тепер куди краще, як за своїх відвідин у Китаї три роки тому.

Тому, що Ричард Ніксон перший започаткував нормалізацію американсько-китайських відносин разом їх звоїм державним секретарем Генрі Кіссінджером — він користується довір'ям і повагою у найвищих китайських колах. За здогадами деяких американських коментаторів — Ричард Ніксон почав здійснювати концепцію „осі" Вашінгтон-Пекін-Токіо, чого найбільше лякаються у Москві.

У ЛЬВОВІ ПУБЛІЧНО ПОБИЛИ ОКСАНУ ОСАДЧУ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Шляхами українського самвидаву сюди дістався лист Михайла Осадчого, колишнього політв'язня, українського письменника, автора книги „Більмо", в якому пишеться про публічне побиття у Львові його дружини — Оксани. Лист цей має дату 7-го березня 1979-го року і крім іншого, у ньому він описує свою подорож на заслання в республіку Комі. Про побиття своєї дружини він пише:

„У Львові місцеві (хунвейбіни — це китайські молодечі маоїстські боївки, відомі зі своєї жорстокости в часі т. зв. китайської „культурної революції" — прим. Ред.) Зорганізували публічне побиття моєї дружини, при чому зовсім невинної. Її дорікали в тому, що до неї зайшла в часі відпустки засланка Стефа Шабатура; в тому, що вона вислала кілька листів таборовикам у відповідь на їхні поздоровлення; в тому, що „впливає" (?) на мене; в тому, що дістала кілька пакунків з-за кордону. Засудили її поведінку в суспільстві. От."

Докладніших даних про це побиття немає.

Оксана Осадча є матір'ю двоїх дітей — Тараса, який народився 19-го квітня 1966 року, рівно один день після винесення першого вироку над Михайлом Осадчим. Дочка Осадчих Оленка народилася у травні 1972 року під час другого ув'язнення її батька.

У тому ж листі М. Осадчий так описує свій етап на заслання:

„Приїхав в Троїцько-Печорськ 31 січня 79, день пізніше, 1.2.79 в 16:00 мене випустили і влаштувався тимчасово в гостинниці з місцевою екзотикою „Кедр". За свої гроші, обов'язково.

Їхалося після Горького і в Горькому тяжкувато. Блощиці, воші, звіряче ставлення. Мені чудом удалося втекти від вошей, хоч бачив поруч чоловіка, пошматованого тими насікомими. Він всю шкіру подряпав до крові, роздягався, ак Адам, шукав вошей і не мав змоги помитися і переодягнутися в іншу білизну — одягав той самий одяг і криком кри-

(Продовження на ст. 3)

Американські юристи боронитимуть українських в'язнів під час Міжнародного Трибуналу Сахарова

Ню Йорк (Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів). — Два видатні американські адвокати, Ремзі Кларк, колишній генеральний прокурор ЗСА і Роберт Вайнберг, колишній голова Вашінгтонської колегії адвокатів, виступитимуть під час Сахаровських переслухань у Вашінгтоні на захист арештованих членів Української Гельсінкської групи — Кларк в обороні письменника Миколи Руденка, а Вайнберг в обороні юриста Левка Лук'яненка.

Виступи американських адвокатів відбудуться у суботу, 29-го вересня ц. р., у приміщеннях Сенату. Того ж дня виступить в обороні недавнозаарештованих членів Української Гельсінкської групи — Петра і Василя Січків — Раїса Мороз.

Після виступу Ремзі Кларка свідчитиме про процес Руденка Надія Світлична. Вона також виступить окремо на захист членів групи М. Матусевича і М. Мариновича.

Петро Вінс, член Української Гельсінкської групи, даватиме свідчення про справу Левка Лук'яненка.

Під час Сахаровських переслухань виступить колишній український політв'язень Микола Будуляк-Шаригіни, який відбув 10-річне ув'язнення у Володимирській тюрмі. Будуляк-Шаригін говоритиме про примусову працю у концтаборах СССР.

Після Сахаровських переслухань, українські учасники переслухань виступлять в Ню Йорку, 30-го вересня ц. р. в приміщеннях Українського Народного Дому о год. 2:30 на зустрічі з українською громадою.

У парляментарних виборах у Швеції програли комуністи

Стокгольм. — Як можна було сподіватися — первісна перевага голосів у парляментарних виборах у Швеції у користь просовєтських соціялістів і комуністів змінилася на некористь того бльоку, коли підраховано 4.000 голосвів шведських громадян, які живуть за кордоном і надіслали свої голоси поштою. Однак, перемога бльоку трьох протисовєтських партій дуже незначна, бо остаточно до нового шведського парляменту увійдуть 175 послів із протисовєтського і 174 просовєтського бльоку. Все ж — навіть така незначна більшість бльоку трьох партій правиці й центру, що їх єднає протисовєтське становище та спільність становища у справах внутрішньої політики, головно інфляції, — вказує на упадок давніх великих впливів сусіднього Совєтського Союзу у шведському народі. Лідером просовєтського бльоку соціялістів і комуністів є Оляф Пальме, який передбачує, що парлямент з такою мінімальною більшістю одного голосу довго не втримається і що літом наступного року певне прийдуть нові вибори.

Найбільшою партією у швердському парляменті є таки й надалі Соціял-демократична із 154 мандатами: Оляф Пальме належить до лівого крила тієї партії, яке близько співпрацює з комуністами. Комуністична партія отримала тільки 20 посольських мандатів і є 5-ою щодо парляментарної сили партією в швердському парляменті. З уваги на геополітичне положення Швеції — кожночасні тамошні вибори мають поважни міжнародне значення і притягають до себе увагу всього міжнародного світу.

Марію Мариняк і Дениса Панилика нагороджено стипендією ім. Вадима Доброліжа

Едмонтон (Я. С.). — За рішенням жюрі, до якого входили проф. І. Кейван та мисткині М. Калин і Л. Волянська-Горняткевич, четверту стипендію ім. Вадима Доброліжа призначено молодим мистцям Марії Мариняк та Денисові Паниликові, студентам Альбертського університету в Едмонтоні. Попередніми стипендистами були Прімроза Дяків із Калгарі, Ірина Івахів із Монтреалю та Гандзя Фелонюк з Едмонтону.

Цього року стипендію ім. Вадима Доброліжа збільшено з 500 до 600 долярів і поділено надвоє для згаданих молодих мистців. Фонд ім. Вадима Доброліжа має в банку недоторкального вкладу 6,000 долярів, відсотки з якого щороку призначаються на стипендії студентам, що вивчають українське мистецтво, або для молодих мистців, що мають українську тематику. Внесення на наступну стипендію можна подавати від січня 1980 року на адресу: Vira Bayrak No. 201-9737 112 St. Edmonton, Canada.

Будуть формувати „комуністичну мораль" і марксистсько—ленінський світогляд" у школярів

Київ. — З початком цьогорічного шкільного року сторінки совєтської преси переповнені статтями, в яких їхні автори розписуються на теми моралі учнів та новинками, в яких підкреслюється нову „урочистість", спеціяльний церемоніял, під час якого школярі складають клятву на „вірність партії та радянській Батьківщині".

На тему метод „комуністичного виховання" в київській „Молодь України" поміщено інтерв'ю п. з. „Як виховати справжню людину", яке велося поміж В. П. Шепотьком, міністром освіти УССР та кореспондентом цієї газети О. Сугаком.

Під час інтерв'ю В. Шепотько зазначив, що у виду постанови ЦК КПСС „Про дальше поліпшення політико-виховної роботи", конечно використати—„всі можливості,наявні резерви, аби добитися формування в школярів марксистсько-ленінського світогляду".

Тому, — сказав В. Шепотько, — йдучи за цією постановою, Колегія Міністерства освіти УССР вирішила цього року запровадити для школярів у віці від 14-15-го року життя новий предмет — „Основи етики", який — „має сприяти формуванню у вихованців рис комуністичної моралі, задовольнити їх інтерес до етичних проблем". Цей факультативний курс, — в дальшому пояснював В. Шепотько розрахований на 35 годин. Крім теоретичного передавання предмету мають бути зорганізовані дискусії, фільми, відвідування колгоспів, радгоспів, зустрічі з „передовиками", прогулянки на „місця бойової і трудової слави радянських людей" та „різноманітна робота в зоні піонерської дії та комсомольського впливу".

Під час інтерв'ю велась мова і про всі „блага", які очікують дітей в Міжнародний Рік Дитини, про розвиток шкільної мережі та інші цим подібні реторичні фрази — про „піклування партії дітьми" тощо.

Під час розмови порушено і питання професійної підготовлености учителів загальноосвітніх шкіл, на яке В. Шепотько відповів, що переважна більшість педагогів при навчанні — „використовує матеріяли XXУ з'їзду КПРС і XXУ з'їзду Компартії України. Учителі-словесники значно поліпшили викладання російської мови — мови дружби і братерства народів СРСР. Педагоги широко використовують курси історії СРСР, суспільствознавства, основ Радянської держави і права для формування життєвої позиції шкільної молоді", — заявив міністер освіти УССР.

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

У ДЖЕНКІНТАВНІ ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВКА ІКОН ТА ВИШИВКИ

Дженкінтавн, Па. — У днях 29-го і 30-го вересня ц. р., тут в залі бібліотеки Сестер Василіянок на Факсчейс Ровд заходом 90-го Відділу СУА і Курсів Українського Народного мистецтва відбудеться виставка старих ікон (з приватної збірки) і української вишивки — зі збірки п-і Мирослави Стахів.

Під час виставки п-і Стахів матиме доповідь, ілюстровану прозірками.

Виставка відкрита в суботу від 3-8-ої год. і в неділю від 10-4-ої години.

МАҐІСТЕРСЬКИЙ ДИПЛЬОМОВИЙ РЕЧИТАЛЬ ЛЯРИССИ КРУПИ В БАЛТИМОРІ

Балтиморе, Мд. — У вівторок, 25-го вересня ц.р., тут відбудеться маґістерський дипльомовий речиталь піяністки Ляриси Крупи в концертовій залі Музичної Консерваторії Пібоди при Джон Гопкінс університеті в Балтиморі, Мериленд. Цей концерт, в програмі якого Ляриса Крупа відограє твори Бетговена та Лішта, розпічнеться о годині 6.30 вечором. Відома із своїх раніших концертів Лярисса Крупа є старшою пластункою та членкою 25-го Відділу УНСоюзу.

СТВОРЕНО СВІТЛИЧКУ У ДЕНВЕРІ

Стараннями 38-го Відділу СУА, зорганізовано дитячу Світличку у Денвері. Заняття почалися 15-го вересня ц. р. Молебнем в українській католицькій церкві. Світличка нараховує 10 дітей. Членки Відділу допомогли учителькам Любі Пиріг і Рості Одежинській улаштувати приміщення у пластовій домівці. Створено Батьківський комітет в складі: Надя Хома — голова, Люба Громик — касир, Анна Феш — член.

КОМІТЕТ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ ПРИГАДУЄ

Філядельфія (М. Л.). — Управа Крайового Комітету Українського Року Дитини пригадує, що всі петиції розіслані під час вакацій до підпису дітям, повинні бути негайно повернені на нижче подану адресу: M.L. 5130 N. 15 St. Philadelphia, Pa. 19141. Tel.: 455-8380.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Принципи і компроміс

У політиці мусять зобов'язувати певні принципи, так само, як у приватному житті кожної людини і в житті громадському. Бо безпринципність у практиці рівняється безхребетності й безхарактерності. Однак принципи стосуються тільки основних і найважливіших справ, таких, яких не можна вирікатися і щодо яких не можна йти на компроміси. Коли мова про Україну й українців, то вимога суверенної державности для України і таврування теперішнього режиму в Україні, як режиму окупантського, що змагає до національного геноциду, бо до перетворення українського народу в етнічну масу малоросів — у таких справах не можна допускати компромісу вірністю принципам —, бо це справи принципового характеру.

Але поруч із вірністю принципам — у політиці — як і в приватному житті кожної людини — мусять існувати компроміси, бо без компромісів не можна ладнати ні одної міжнародної проблеми, без компромісів між різносвітлоглядовими громадськими групами не можна би зберегти в суспільстві ладу і гармонійної співпраці.

Українські поселенці у різних країнах у діяспорі мають постійно щораз нові приклади, як треба примірювати прижнциповість із компромісовістю — і які прикрі наслідки бувають, коли принциповість виключає компроміс у справах, в яких без компромісу не можливо обійтись.

Ми повинні стежити за ходом міжнародних подій і вчитися на тих подіях, а міжнародні події сучасного світу багаті на такі повчальні приклади. Ось, наприклад, далека африканська Родезія, перезвана тепер на національну назву Зімбабве, ніби далека від нас справа, не тільки географічно, але й за її сутніми проблемами. А втім, конференція у Лондоні, яку зорганізував новий англійський прем'єр Маргарета Тачер та яка йде там уже два тижні, подає дуже цікавий приклад, як не треба перетягати струни, коли ідеться про принципи. Конференція скликана на те, щоби перевести ревізію обов'язуючої там конституції, яка залишає за тамошньою білою меншиною (220.000 білих поруч із понад мільйонами чорних) непропорційно великі привілеї — не тільки господарського характеру, як ось велику земельну власність, але й військо та поліцію і навить численну репрезентацію в парляменті, включно з правом „вета" проти некорисних для білих законів.

Англійський уряд сприяє такій ревізії конституції й обмеженню прав білої меншини (Англія була колоніяльною державою в Родезії), — теперішній чорний прем'єр Родезії, єпископ Абель Музорева погоджується з англійським урядом. Але двотижневі наради не всилі поступитися вперед з вини двох сторін, які стоять на своїх принципових — взаємосуперечних — позиціях і не хочуть поступитися з них у користь якогось компромісу. Таким принципіялістом є з одного боку колишній прем'єр Іан Смит, який боронить надмірно великі права й привілеї маленької білої меншини, — з другого боку два лідери Патріотичного Фронту чорних екстремістів не хочуть зійти із принципового для них становища, що функції війська й поліції у Родезії з її новою конституцією повинні перейняти чорні партизанські загони, які збройно боролися однаково проти колишнього білого правління прем'єра Іана Смита, як і проти теперішнього коаліційного, расово мішаного правління чорного прем'єра Музореви. Проте цей останній, який бажає своїм однорасовим землякам якнайкращої долі, правильно заявив, що „ніяка країна у світі не погодиться розв'язати й зліквідувати свою армію і поліцію, які дбали за безпеку країни і внутрішній лад, і передати ці функції партизанам, які привикли воювати терором і сіяти в країні хаос". Ясно, що з такими партнерами годі дійти до згоди.

Другий повчальний приклад на політиці Ізраїля. Він мусить стояти на принциповому становищі — свого права до державного існування і безпеки тієї державности проти існуючих загроз. Але що інше такий принципіялізм, що стосується національно-державного існування, а що інше провокування цілого арабського світу й міжнародної опінії заснуванням на окупованих арабських землях власних колоній — як це робила Польща із своєю примусовою колонізацією на українських і білоруських землях. Які наслідки дає така нерозумна політика видно по тому, що „Н. Й. Таймс", найавторитетніший орган американської ліберальної і Ізраїлеві найприхильнішої думки, приніс у своєму числі з 20 ц. м. різку передову статтю з таврyванням такої колоніяльної політики теперішнього ізраїльського уряду Менахема Бегіна. А як може Ізраїль існувати без всебічної підтримки від ЗСА і жидівської спільноти в Америці?!

Вчімося на наявних доказах мудрої і немудрої політики у міжнародному світі. Це велика штука вміти бути принципіяльними у великах справах, але й компромісовими там, де безкомпромісовість може принести шкоду.

Ольга Кузьмович

„ДЕ ВИ БУЛИ, ЯК..."

Є події в житті, яких забути не можна, бо вони стоять різко перед очима, байдуже скільки років від того часу проминуло. Часом — це особисте переживання, а часом подія, що заторкнула однаково велику скількість людей, а то і цілий нарід.

Звичайно, ми залюбки вертаємося спогадами до того особливого переживання, а коли це була подія загального зацікавлення, то пригадують її нам в пресі, літературі, радіо чи телебаченні.

Ось тепер, в останній час буревіїв і гураганів на американському континенті, пригадуються найсильніші із них, що пройшли в останніх десятиріччях. Нещодавно минуло десять років від славного і пропам'ятного дня для мешканців Ню Йорку — „затемнення" міста, яке сталося через недостачу електрики. В цих випадках місцева преса була заповнена запитами, споминами, рефлексіями на тему „Де Ви були, як..."

Але все це дрібні, місцеві події у порівнянні з тим великим, потрясаючим „гураганом", що приніс стільки знищення на европейському континенті, якому ім'я — Друга світова війна.

Саме тепер минає сорок років від часу початку цього світового буревію. То ж не диво, що ту круглу дату використали усі середники модерної комунікації, а особливо преса і телебачення, щоб пригадати її тим, що її пережили і щоб відповідними засобами пропаганди представити її молодшим поколінням, які вже останньої світової війни не знають.

Отож знову аналізується широко про вину Німеччини, політичні переговори з нею інших народів, знову стоїть на першому місці жидівський „голокавст" і оживають спомини тих із них, що врятувалися з концтаборів. Вони не забули. Вони відвідують місця тих таборів, пишуть, говорять, роз'їжджають з доповіддями по школах і університетах. А з тим і цілий західній світ згадує ті події і різко здригається від тих подій.

Але якось не видно і не чути згадки про те, що у тому місяці вересні 1939 року почався не лише найтрагічніший період в історії жидівського народу, але також і українського. Не пишуть і не говорять західні журналісти й політики про те, що в половині місяця вересня того пропам'ятного початку Другої світової війни большевицькі війська вперше вступили на західні землі, щоби „визволити" Західню Україну і цим промостити собі шлях аж до серця Европи. А з тим „визволенням" почалися арешти та вивози визначних українських постатей і їхніх родин, а згодом розстріли і знущання, які напевно не уступають своєю жорстокістю німецьким катуванням.

Тільки про те не говорять на університетах, не вчать у середніх школах, не творять телевізійних програм, не пищуть в пресі.

Чия однак це вина — чужинців, чи наша?

Чи може ми вміємо відзначати знаменні події нашої історії лише у своєму вузькому колі? Чи може відзначуємо лише ті події, які нам вигідно? Погляньте лише на пресу останніх тижнів: аж роїться від вісток про торжественні ювілеї, академії, доповіді, бенкети, балі. Все це відбувається для нас і серед нас. Але якось не помічаємо багато статтей, доповідей та імпрез, які були б звернені на факт українського „голокавсту", пов'язаного так тісно з початком Другої світової війни. Ще менше або і нічого не завважуємо, щоб українці у вільному світі індивідуально чи наші керівні репрезентації як УККА, КУК, Секретаріят СКВУ інформували про цей трагічний факт своє і чуже довкілля.

А між нами є ще багато таких, які самі або їхні родини були жертвами знущань, в першу чергу совєтського, але також і німецького режимів. Між нами ще багато таких, які точно „немов це було вчора" пам'ятають зустріч з совєтськими військами, відчувають холод, що бив від тих сірих постатей, терор і безнадійність, яку вони з собою принесли. Між нами ще багато таких, що пам'ятають „чорного ворона" перед хатою, вивози, арешти й постійний кошмар непевного завтра.

А коли пам'ятаємо (бо ж таких хвилин не забувається ніколи!) — тоді чи не є нашим обов'язком пригадати саме тепер про те усім у нашому довкіллі, кожному на свій спосіб? Чужим: листами, фактами, доказами з історії — до преси, до станцій телебачення, до членів урядів, до шкіл, до видавців підручників навчання, до знайомих. Своїм (особливо молодшим за нас): доповіддями, споминами, навчанням про те в школах українознавства, в молодечих організаціях.

Не сидім із зложеними руками, коли саме тепер є час і можливість щось зробити у пам'ять наших близьких, що вже говорити про свої муки не можуть!

Але ми, зайняті трагічними, внутрішніми непорозуміннями, що їх спричинила людина сьогоднішнього дня, забули зовсім про куди більше трагічні події недавнього минулого. Стараймося не забути того, щоб не здійснилася на нас і наших дітях знаменні слова Дж. Сантаяни: „Хто не знає свого минулого є присуджений це минуле повторяти!"

Лідія Городецька

ДЕЩО ПРО СССР...

[2]

Не без того, що й деякі країни, як от наприклад Совєтський Союз, отримують велику частину тієї продукції, частинно сплачуючи африканцям своїми товарами, зокрема совєтської продукції. Так наприклад продукція бокситів у Ґвінеї приносить велику користь для Сов. Союзу, куди властиво й тече у великій кількости гвінейський боксит. Члени СЕВ безумовно за всі свої машини, приладдя тощо, які вони доставляють до тих країн, отримують платню і натуральними багатствами тієї країни. Для полегшення в технічно фаховій роботі членів СЕВ в Африці, створено, за допомогою СССР, навіть і спеціяльний інженерно-консультативний центр-бюро в Нігерії. СССР та його сателіти відпускають великі кредити-позички для країн Африки і з найменшим відсотком, що їх вони стягають аж після завершення будівництва, а також на початку праці того чи іншого підприємства збудованого ними.

За поміч СЕВ, Алжир, наприклад, платить членам СЕВ продукцією своїх природних багатств, як: нафта, фосфати, залізна руда, вина, Ґвінея — фруктами, бокситами та різними хемікаліями. Численні групи спеціялістів геологів працюють в країнах Африки присланих членами СЕВ. За час від 1971-75 р. совєтські геологи відкрили нові місця нафти в Алжирі, камінний вугіль та залізну руду в Нігерії, боксити в Ґвінеї, ртуть і сурми в Алжирі, золото в Малі й Танзанії, фосфорит в Египті, мідь в Конго і в багатьох інших місцях Африки. Молоді країни Африки потребують спеціялістів в різних галузях науки й техніки, а стан освіти в тих країнах дуже жалюгідний, тому і в цьому відношенні СССР та його сателіти затягають масою африканську молодь до своїх високих та технічних шкіл, де вони отримують фахове знання і спеціяльність, а тоді стають корисними працівниками у своїй країні. Так, наприклад, до 1978 р. СССР підготовив 250,000 спеціялістів і робітників для країн Африки. Так і в кожній сателітній державі Европи проходять курси технічної науки сотні молодих людей з Нігерії та інших держав Африки. Крім того, в країнах Африки тепер уже створено тими ж самими членами СЕВ десятки університетів та технічних вищих шкіл. Для прикладу, в м. Бамако (Малі) існує вже Вища адміністративна школа, Політехнічні Інститути в Ґвінеї (Конакрі), в Бахр Даре (Етіопія) та в інших.

Однак як СССР, так і його сателіти не можуть (як комуністичні держави) з успіхом провадити свою політику на чорному континенті тому, що новостворені країни та держави Африки звільнившись раз з-під колоніяльного режиму, бояться попасти під безпосередній вплив політичної структури комуністичних держав і тим стати жертвою неоколоніялізму. Аграрні реформи в деяких африканських державах, які рекомендують СССР та його сателіти не до вподоби африканським неграм-селянам і комерсантам, тому вони уникають творити колхози чи совхози. Їхня племенна та родинна система, на чолі яких стоять вожді, королі і монархи, ще й досі втримують своє зверхництво та авторитет в народній масі, як рівнож система поліґамії та різних ритуалів і звичаїв народних, і, безумовно, їхні релігійні переконання як серед мусулман, так і серед анімістів зроджує ненависть до безбожжя і комунізму. Тому ані сильна пропаганда серед народу агітаторів — чужинців, ані навчання на мітінгах чи в школах, не дають належних результатів посланцям Москви та її сателітам, бо африканські народи,— як висловився один із африканських делегатів в ООН, — не поборюватимуть свого патріярхального побуту, ані віри, ані системи аграрної чи родинного життя. Вони лише використовують матеріяльну, технічну і фінансову поміч кожної з чужих держав Европи та Америки, які пропонують їм дійсно правливу поміч.

Шкода, що ЗСА не розуміють потреб африканців і не подадуть їм руку помочі належно. Коли приїжджають емісари чи представники ЗСА до Африки і переважно до колишніх французьких колоній, то не беруть під увагу знання французької чи місцевої африканської мови, а звертаються до африканців по-англійськи через перекладача, а це для африканців зовсім незрозуміле й чуже, тому ЗСА втрачають клієнтелю чи симпатії до себе. Часами ставлення такого емісара, егоїста, холодного комерсанта і т. п. відганяє африканців від нього, а такий делегат напевно міг би багато зробити, коли б старався до них промовити французькою мовою, а ще краще — їхньою рідною мовою. Натомість совєтські делегати і сателітів стараються говорити не тільки колоніяльною мовою, але вивчають її і тим самим стають швидко їхніми приятелями, заслуговують від африканців пошани та безумовно мають успіх на чорному континенті.

ЩО ОБГОВОРЮВАТИМУТЬ НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ ОН

(В. Д.) — Американські знатоки при Об'єднаних Націях передбачають бурхливі наради у зв'язку з відкриттям цього тижня 34-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

Хоча первісною ціллю Об'єднаних Націй було поширювання гармонійного співжиття усіх націй світу та вдержування тривалого миру, сьогодні Об'єднані Нації перетворились у міжнародний форум для обопільних обвинувачень між Заходом і Сходом. І всі є познаки, що 34-та сесія не буде іншою від попередніх.

Цим разом на асамблеї видатно позначаться збільшена сила та вплив держав Третього Світу, тоді як світові надпотуги та інші розвинені нації оборонятимуть свої позиції мілітарної та економічної переваги у світі.

Але на сесії вигринуть глибокі розбіжності щодо ідеології, расизму та загальної політичної стратегії, в ході чого західні держави будуть предметом словних атак з боку членів комуністичного бльоку та держав Третього Світу.

Між найважливішими проблемами, які повинні б розглядатись на біжучій сесії, є такі:

Ізраїль: Приготовляється протиізраїльська резолюція за будування жидівських селищ на західньому побережжі Йордану.

Пуерто Ріко: Фідель Кастро має видвигнути питання незалежности для Пуерто Ріка з метою посилення пуерторіканського націоналізму та для створення труднощів Америці.

Південна Африка: Справа „апартеїду" в Південній Африці є надалі головною проблемою для африканських членів ОН, яку порушать на Асамблеї. Крім того, Південну Африку посуджують, що її уряд діяв в „злій волі", коли почав творити нову державу під назвою „Намібії". Сподіються економічних санкцій проти Південної Африки.

Енергія: Разом із численними проблемами гльобального характеру, заторкнення справи енергії буде також дуже важливе під час цієї Асамблеї. Цю справу ніколи не порушувано на сесіях ОН з уваги на безустанну опозицію держав ОПЕК-у.

Камбоджа: Конфлікт між усуненим головою країни, Поль Потом та новим режимом Камбоджі переноситься тепер також на форум Об'єднаних Націй, і в Комісії Членства ОН. Уже почалися гарячі дискусії між двома фракціями Камбоджі і тим більше, що ця комісія визнала попе-

(Продовження на ст. 4)

З НАШИХ БУДНІВ

МІЙ „ЛІС" — І Я

Питає мене в листі дорога сусідка з рідного табору: „Чи Ваш „ліс", тобто деревце під Вашим вікном встоялося в боротьбі проти цього монстера, „Давида"?

Уявіть собі, Дорога Сусідко, що встоялося, слава Богу! Та розпучлива й непосильна була ця боротьба — ніби крихітнього ховрашка з страшенним питоном чи іншим „боа-інтроліґатором" (як любив перекручувати назву цього „монстера" мій покійний друг, письменник Іван Шкварко).

Бачив я потім на телебаченні, на 4-му каналі, як на Стейтен Айленді, для прикладу сказавши, о — такі деревища лежали впоперек дороги повалені долів першим „чоловічим" ґураганом, — а моя „мізерота", — як казали колись у Львові, — вийшла переможно з смертельного бою!

Бачив я через вікно, як лютий вихор нагинав його аж до самого тротуару, шарпав ним на всі боки і термосив, ну, просто, живцем роздирав його на троє-четверо! Часом до мене таке щось дивне приступало, що хотілось вискочити через вікно на вулицю і рятувати нещасну жертву стихійних сил природи, — прив'язати його чимось до будинку, щоб його шурабура не пірвала, як пір'їну, а то просто, тісно його обняти і так тримати в обняттях, щоб його той шалений дідько не розламав, як стебельце!

Скажу Вам секретно, Дорога Сусідко, що в останньому часі була в мене особлива причина сердечно прив'язатися до мого „лісу"... Під час довгих та марудних днів хвороби воно, моє деревце, було фактично єдиною найближчою мені живою істотою, бо тільки через шибку вікна. Як же часто передавало мені привіт помахом зеленого галуззя, ніби підбадьорювало мене на дусі: „Тримайся, мовляв, Іване! Голова догори! Та ж ти з Бібрецького повіту!" А часом, серед глухої ночі, його невидані зелені пальці шкрябали потихеньку до вікна, ніби хтось рідний близький питав мене: „А може тобі подати записані доктором Гноєм краплі? А може тобі піднести чарку води... (*знову згадався „афоризм" незабутнього друга, Івана Шкварка).*

Так, Дорога Сусідко, вижило й цим разом моє деревце, врятувалося з пертурбації, слава Богу. А я — разом із ним, можна б наприкінці додати.

Ікер

Україна має 49,757,000 населення

На підставі перепису населення, проведеного в січні ц. р., виходить, що в Україні живе тепер близько 50 мільйонів людей (перед двадцяти роками, в 1958 році, було 41,8 мільйонів).

Найбільша зміна, яка наступила в останніх 10 роках на Україні — це масовий перехід сільського населення до міст, явище, яке заіснувало тут на Заході вже багато давніше через великий розвиток індустрії.

Сьогодні Україна має 5 міст, в яких живе понад 1 мільйон мешканців, а Київ нараховує 2,144 мільйони населення. Ще 9 років тому Київ мав всього 1,6 мільйон. Столиця України тепер розбудовується в північному напрямі аж до Вишгороду і на лівому березі Дніпра.

До мільйонових міст належать: Харків (144, Дніпропетровськ (1,06), Одеса (1,04) і Донецьк (1,02).

Львів займає 7-ме місце з 667 тисячами мешканців і „перегнав" Кривий Ріг, який ще перед кількома роками займав 7-ме місце.

Найбільшу густоту населення мають області: Донецька, Дніпропетровська, Харківська і Ворошиловградська, цебто вуглевий та індустрійний басейн Донбас і прилеглі райони. В цих областях є найвищий відсоток росіян в Україні.

Лев Яцкевич

СТЕПАН ТИМОШЕНКО — ВЧЕНИЙ СВІТОВОЇ СЛАВИ

(4)

Каплиця оповідав Тимошенкові, що він часто тоді відвідував Совєтський Союз, а останнім разом, місце свого народження на соняшній Волині, Україна, про яку він згадував з великою дозою пієтизму та сентименту.*

Степан Тимошенко працював активно до останніх днів свого життя. Але з віком, його слух ставав слабшим і він не міг уже брати участи, як перед тим, в наукових конференціях та конгресах. Він помер в 1972 році, на 94-ім році життя, залишивши по собі велику проґалину в технічній науці та щирий жаль в серцях бувших своїх студентів та співробітників в ЗСА, які продовжують з пієтизмом його методу навчання та стосування математичної аналізи в розв'язуванні складних проблем в галузі міцности матеріялів.

У 1952 році на загальних зборах Товариства Українських Інженерів Америки, управа поставила внесок про надання С. Тимошенкові почесного членства. Внесок схвалено і в той спосіб піднесено не тільки престиж цього Т-ва, але пов'язано його з прізвищем одного з найбільших світових учених українського походження. Але, як це звичайно у нас буває, не обійшлося і тим разом без „ложки дьохтю". Бо проти внесення управи ТУІА голосувало декілька інженерів, які вважали, що проф. С. Тимошенкові не слід давати почесного членства, тому, що він, мовляв, заявив себе „великоросом".

* Більше інформацій про цього, світової слави фізика найде читач в моїй статті „Безмежна наївність Заходу", „Свобода", 16-го серпня 1958.

Щоб не ширилося баламуцтво, вважаю доцільним на цьому місці, при характеристиці його життя й наукової творчости, з'ясувати також доволі контроверсійну проблему його національности.

Згідно з його власною автобіографією, в домі Тимошенків в Шпотівці і Базилівці (кол. двір гетьмана Дорошенка, де Тимошенки перейшли мешкати), розговірною мовою була завжди українська мова. Діти Тимошенків не ходили до народної школи, а вчив їх приватно український інструктор Коваленко. Так, що практично, до 11 року життя, вони всі жили на селі, в українськім середовищі, бавилися з сільськими дітьми та співали з ними українських пісень. У Петербурзі Тимошенко зі своїми молодшими братами, Сергієм та Володимиром, ходив разом на українські театральні вистави, коцерти та зібрання, на яких часто обговорювано політичні справи. Але Тимошенко не був зацікавлений політикою, вважаючи, що політичні проблеми Росії не повинні бути розв'язувані шляхом сепаратизму. В цьому питанні з ним не погоджувалися його брати, що в тому часі були вже свідомими українцями. Все ж таки, коли Тимошенко відбував свою однорічну службу при війську, деякі підстаршини, на чолі з Петром Антоненком, приступили до нього одного дня з запитом, чи він не є українського походження і чи такі учені „малороси", як він говорять між собою по „русскому", чи по нашому? Тоді С. Тимошенко взяв їх з собою до театру на виставку „Запорожець за Дунаєм". Вистава йшла в українській мові. Українські танки, пісні, а головно українська розговірна мова, якою говорили всі глядачі між собою, зробили на них приголомшливе враження.

Тимошенко був дуже родинний і тримав постійний зв'язок з обома своїми братами, Сергієм та Володимиром. Сергій Тимошенко був, до речі, батьком одного з колишніх голів Товариства Інженерів Америки, Олеся Тимошенка. По професії він інж. архітект, був міністром шляхів і комунікації в уряді УНР, професором, а потім ректором Української Господарської Академії в Подєбратах. По переїзді до Польщі, на Волинь, мав власне технічне бюро в Луцьку, а пізніше був вибраний українським послом до польського Сойму. Його молодший брат, Володимир, економіст та спеціяліст у ділянці харчової економії, разом зі своїм братом Сергієм був викладачем в Українській Господарській Академії в Подєбратах.

Степан Тимошенко, в часі своїх подорожей до Европи, відвідував завжди обох братів в Подєбрадах, а коли Сергій після залишення Подєбрад, переїхав на Волинь, відвідував його в Луцьку, щоб при тій нагоді, як казав, подихати українським черноземом та налюбуватися красою волинського неба, що нагадувало йому небо в рідній Шпотівці.

На жаль, його професія, постійна снага поглиблювання широких плес його спецялізаці в Західній Европі, пірвали контакти з українським середовищем, врешті одруження з росіянкою, Александрою Архангельською з Петербурга, причинилося також, у великій мірі, до припинення процесу його національного освідомлення.

Наведені, проте, факти та епізоди з його автобіографії доказують, що він не тільки територіяльно, але й кровю був зв'язаний з українським народом так само, як і великий письменник Микола Гоголь, чи нобелівський лавреат Петро Капиця.

На жаль, ми, українці, маємо тенденцію до надмірного пуритизму, як в українській мові, з якої намагаємося викинути всі русизми та полонізми, коштом її зубожіння, так і в національній індентифікації наших визначних мистців і вчених, яких ми легкою рукою відкидаємо від себе тому, що вони, мовляв, не говорили, чи не писали по-українськи. Чим зубожуємо, і так вже убогу українську культуру. За те інші народи поступають цілком інакше. Візьмім, для прикладу, Миколу Копернека, що походив з німецької родини Копернігс за Шлеська та говорив тільки по-латині, або по-німецьки, але це не перешкоджає полякам вважати його поляком. Або візьмім Шопена, батько якого був родовитим французом, чи дочку Кірі-

(Продовження на ст. 3)

У ЛЬВОВІ...

(Закінчення зі стор. 1)

чав від ран і свербіння. Навіть після війни я не бачив, щоби воші так мучили людей, як в наш час на пересилках. Від блошиць не охоронився і я. В Горькому ночами не спав, неможливо було — ловив і бив.

Але гірше всього — звірська поведінка. В Горькому —квіточки, а в Бутово (пересилка між Ухтою-Сосногорським) кілька разів спалахнула бійка, щасливим збігом обставин скоро обірвана. Так я уцілів.

Екзотика в готелю „Кедр" уже за дві доби скінчилася для мене крадіжкою речей з волі, які я вспів придбати — шапка, шарф, електробритва „Харків-15 М" і дрібниці. Сталось це тому, що мене поселили в гірший номер, де одна сволоч. Так взагалі на Півночі (про корінних, комі

я мало знаю) всі мешканці запущені, всі з поломаною сульбою, а тому (мабуть тому) злі, заздрісні, жадні, з садистським комплексом. Буде мати в кишені щомісячні сотні і сотні, але побачивши у тебе якусь не бачену ним раніше річ — не відстане: „Дай" — це перша риса характеру приїжджих сіверян...

Скоро мене направили в селище Мильва, це 3 км. від Троїцько-Печорська ногами і 9 км. автобусом (об'їзд через міст)... Тут я працюю спочатку підсобним в механічному цеху, а від 16.02 — помічником кочегара. Вожу вугіль, вивожу попіл. Зарплати ще не дістав... Жив я спочатку в загальній кімнаті гуртожитку, тепер на складі разом з кайлами, в кімнаті без огрівання... але сам. Хоч і це не помагає. Зокрема тяжко в дні получки. Весь гуртожиток дрижить, як паперова хатина на курячих ногах; бійки, шум, стукіт, чоловіки, жінки — кошмар. Буду втікати, не видержу. Шукати квартиру в Троїцько-Печорську, бо інакше збожеволію...

Обіцяли (приїхати) зі Львова, але (...) на всякий випадок вітайте від мене Люсю, Анд. Дм., Арину... Дуже дякую за те, що Ви відізвались. З полум'яною пошаною

Милва, 7 березня 79 р.

Михайло Осадчий з тайги"

СТЕПАН ТИМОШЕНКО...

(Продовження зі стор. 2)

Склодовської, Ірену Джоліс, нобелівську лавреатку, що говорила тільки французькою мовою, а все ж таки їх всіх уважає польський народ за поляків і вони збагачують польську культуру.

Не слід також забувати про те, що ми недержавний народ та що ми живемо в ракетній та електронній добі, процес нашого національного освідомлення до сьогодні ще вповні незавершений. І тому в нас стільки малоросів, карпаторосів, мадяронів, рутенців та русинів. Таким малоросом був також і Степан Тимошенко. Але, чи маємо через те відкидати його від себе?

Жиди панують сьогодні нал цілим світом тому, що їм щоденно втокмачують рабіни, що вони становлять Богом вибраний народ. Гітлер розпалив німців до білого жару і був близький побіди, вживаючи лозунгу: „Дойчлянд ібер аллєс". І ми мусимо також змінити нашу тактику й наставлення до великих дітей нашого народу, включаючи до пантеону нашої культури всіх визначних людей, в жилах яких б'ється або билася колись українська кров, без огляду та те, чи вона національно та політично перефільтрована, чи ні!

.(Кінець)

Україна 1978 року в цифрах

Київ. — Центральне статистичне управління України опублікувало дані про господарство України в 1978 році, з яких містимо головні цифри.

Продукція в 1978 році (в дужках подаємо цифри з 1977)

56,6 мільйонів тонн сталі (53,6)
210,9 мільйонів тонн вугілля (217)
9,3 мільйонів тонн нафти (10,5)
127 мільйонів тонн залізної руди (126)
221,8 мільярдів кіловатгодин (215)
160 тисяч особових авт (149)
142 тисячі тракторів (141)
705 тисяч холодильників (663)
262 тисячі машин до прання (260).

Харчові продукти

3,5 мільйонів тонн м'яса (3,5)
6,9 мільйонів тонн цукру (6,8)
372 тисячі тонн масла (386)
50,6 мільйонів тонн зерна (48,6)
23,9 мільйонів тонн картоплі (18,8)

В Україні було в 1978 році:

25,6 мільйонів штук рогатої худоби. (Це ніби більше на 700 тисяч штук, але чомусь молока було на 200 тисяч тонн менше!)
21 мільйонів штук свиней (18,2)
9,2 мільйонів штук овець (9,2).

ЖЕРТВОДАВЦЯМ — ЧЕСТЬ І СЛАВА!

Навіть найменша пожертва на українські студії в Гарварді, є кращим вчинком, як голосні патріотичні заяви, чи блискучі промови.

Слово прогомонить, а діло залишиться.

З вдячністю продовжуємо проголошування прізвищ Шановних Жертводавців на фундацію Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ).

Список ч. 3/79

Катерина і Корнелій Пелешок $2,000.00
По 1,000.00 долярів — Іван Сливка, Анна і Петро Филипів.
Іван Іскало .... $ 700.00
По 500.00 долярів — Батьківський Кружок — УКЦеркви, Чікаґо, „Самопоміч" — Детройт, Роман Слободян, д-р Оксана Фільварків.
Атанас Слюсарчук .... $ 250.00
Марта і Микола Віхорек .... $ 200.00
По 150.00 долярів — Атанас Гайда, д-р Василь Кіналь.
Іван Панчак .... $ 125.00
По 100.00 долярів — Віра Аліянтас, Богдан Андрушків, Любомир Бей, Петро Болонний, Михайло Бохневич, д-р Володимир Бровінський, Синтія Вовк, Іванна і Осип Ворик, Лев Воробкевич, Мирон Воронович, Андрій Галів, Ганас Гайда, Богдан Гайдукевич, Любомир Гевко, Всеволод Гнатчук, д-р Микола Гнатчук, д-р Орест Городиський, Текля Гринчук, Денис Ґруник, д-р Павло й Ірена Джулі, Володимир Дигдало, Ярослав Дуб, Ольга і Ярослав Дужі, д-р Антін Жуковський, Борис Жура, Ігор Іваницький, Корнелій Івасюк, Богдан Казєвич, Іван Калимон, Зеновія і Олександер Камінські, Андрій Качан, Іван Качмар, Роман Климишин, Давид і Зірка Клярк, Олекса Коваленко, Степан Когут, Тарас Когут, Едвард Козак, Ярема Козак, Ярослав Конопада, д-р Зенон Коссак, Григорій Костинюк, Любомир Коцур, Аллан Крав, Ігор Кунинський, Надія і Микола Кунинські, Лідія і Остап Кузики, Микола Лаврин, Павлина Левицька (спадщина), Любомир Липецький, Орест Логінський, д-р Стефан Логінський, Іван й Ірена Ляш, Олекса й Ірена Марітчак, Володимир Маркевич, Анна Маркович, Прокіп Матійців, д-р Роман Микопаєвич, Микола Миколенко, Микола Михальчак, Богдан Несторович, Василь Огар, Ростислав Оменцінський, Іван Панчак, Микола Петруша, С. Півторяк, Пінкас (спадщина), Іван Ровенчук, Володимир Ростенко, д-р Степан і Валентина Савчуки, д-р Іван Смаль, Дмитро Строїч, Юрко Тарнавський, Ярослав Тустанівський, Степан Феденко, Богдан Федорович, Андрій Цісарук, Богдан Черниш, Володимир Чубатий, Люба й Іван Шаєнко, Нестор Щербій, д-р Маріян Юзич, Юрко Юрків, д-р Степан Яблонський, Микола Яворський

Закликаємо всіх українських людей підтримувати грошовими датками українські студії в Гарварді. Створім достатню, нерушиму фундацію для Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету

Чеки виповняйте, будь ласка, на "Harvard University — Ukrainian Studies Fund."

Листи проситься висилати на адресу
HARVARD UNIVERSITY —
UKRAINIAN STUDIES FUND
1583 Massachusetts Avenue • Cambridge, Mass. 02138

З волі Всевишнього, дня 4-го серпня 1979 року в м. Трентоні, Н. Дж., відійшов у Вічність мій Найдорожчий СИН

бл. п. Архимандрит

о. ЮВЕНАЛІЙ ПОПІВ

(в миру ЮРІЙ ПОПІВ)

6-го серпня у похоронному заведенні п. Кошек-Портер, м. Трентон, Н. Дж., Н. Й. — Н. Дж. деканом о. протопресвітером Богданом Желехівським і настоятелем парафії св. Юрія Переможця, Ярдвіл, Н. Дж., о. протоієреєм Миколою Галета було облачено Тіло Покійного, а 7 серпня була відслужена ними Панахида у похоронному заведенні.

8 серпня в церкві св. Юрія Пер., Ярдвіл, Н. Дж., о. М. Галета і о. Б. Желехівський відслужили Заупокійну Службу Божу і одлівання Тіла архимандрита о. Ювеналія Попова і після цього, Тіло було перевезено до Церкви-Пам'ятника св. Андрія Первозванного, Бавнд Брук, де було відслужено Панахиду і поховано Тіло Покійного на цвинтарі св. Андрія Первозванного. Блаженніший Владика Митрополит Мстислав дуже тепло попрощав Покійного у своюму слові перед Панахидою і очолив цю Панахиду з присутнім Духовенством.

З глибокою пошаною висловлюю мою найщирішу подяку Блаженнішому Владиці Митрополитові Мстиславові за Його участь в похоронних відправах, за його щире слово про Покійного, за останню прислугу Покійного та вшанування Його пам'яті.

Щире спасибі прот. о. М. Галета та протопр. о. Б. Желехівському за відслуження похоронних відправ та їхні зворушливі слова прощання.

Щире спасибі голові Консисторії протопр. о. А. Селепині, ректорові Семінарії св. Софії прот. о. Ф. Источинові, протопр. о. Ф. Шпаченкові, прот. о. В. Покотило за участь у похороні.

Щиро дякую Хористам парафії св. Юрія Пер., Ярдвіл, за їхні похоронні співи на Панахиді, Святій Літургії, одліванні Тіла Покійного; дякові парафії п. П. Шарпаєнкові і дякові Церкви-Пам'ятника п. Гончарову.

Сердечну подяку складаю Парафіяльному Сестрицтву св. кн. Ольги при парафії св. Юрія Пер. і п. Вірі Боднаренко, які організували поминальний обід в Бавнд Бруку, який там приготовило Сестрицтво при Церкві-Пам'ятнику безкоштовно.

Дякую Семінаристам, які взяли участь в похороні в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Нехай Милостивий Господь подасть їм мудрости і здоров'я при навчанні в семінарії св. Софії, якій Покійний подарував свою велику бібліотеку — 60 скринь Богословських книжок.

Сердечно дякую всім Організаціям, Приятелям, Знайомим, які прислали квіти, пожертви, співчуття у моюму великому горі, які молились за душу Архимандрита о. Ювеналія та виявили до Його пам'яті пошану.

Складаю щиру подяку всім, Хто в цей час мойого горя прийшов з розрадою і поміччю.

Нехай Милосердний Господь Бог винагородить усіх за Їхнє щире серце, а Покійного прийме у свої оселі, прощаючи всі Його гріхи.

У великому горі і смутку —
мати Покійного **КАТЕРИНА ПОПІВ-ПЕРЕЛІСНА**

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Односельчанами і Знайомими, що з волі Всевишнього, дня 15-го вересня 1979 року в с. Янківцях, пов. Ліско, відійшла від нас, проживши 86 років, наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п. КАТЕРИНА УЗДЕЙЧИК

У глибокому смутку:
муж — ІВАН
сини в Америці:
ВОЛОДИМИР з родиною
АДАМ з родиною
сини в Польщі — ЯРОСЛАВ і ЙОСИФ з родинами
дочки: ПАВЛІНА, СТЕФАНІЯ, КАРОЛИНА з родинами
23 внуки і 3 правнуки

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Братство кол. Вояків Першої Української Дивізії УНА
Головна Управа та Крайова Управа в ЗСА

ділиться сумною вісткою, що 19-го вересня 1979 року, відійшов у Вічність, кол. підстаршина І. УД УНА, довголітній та активний член Головної Управи та Крайової Управи Б-ва в ЗСА, довголітній член Управи та голова Станиці Б-ва в Ню Йорку, член Управи Б-ва Броди-Лев, заслужений громадський діяч

сл. п.

СТЕФАН ШЕПАРОВИЧ

ПАРАСТАСИ в четвер і п'ятницю, 20-го і 21-го вересня ц. р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в суботу, 22-го вересня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

ВШ. Дружині і Синові з Дружиною і Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

ГОЛОВНА та КРАЙОВА УПРАВИ в ЗСА

Братство Броди-Лев

ділиться сумною вісткою з усім своїм Членством і Громадянством, що 19 вересня 1979 р., відійшов від нас у Вічність, наш Найближчий Товариш і член Управи Братства

бл. п.

СТЕФАН ШЕПАРОВИЧ

ПАРАСТАС в четвер 20-го вересня — ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го вересня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

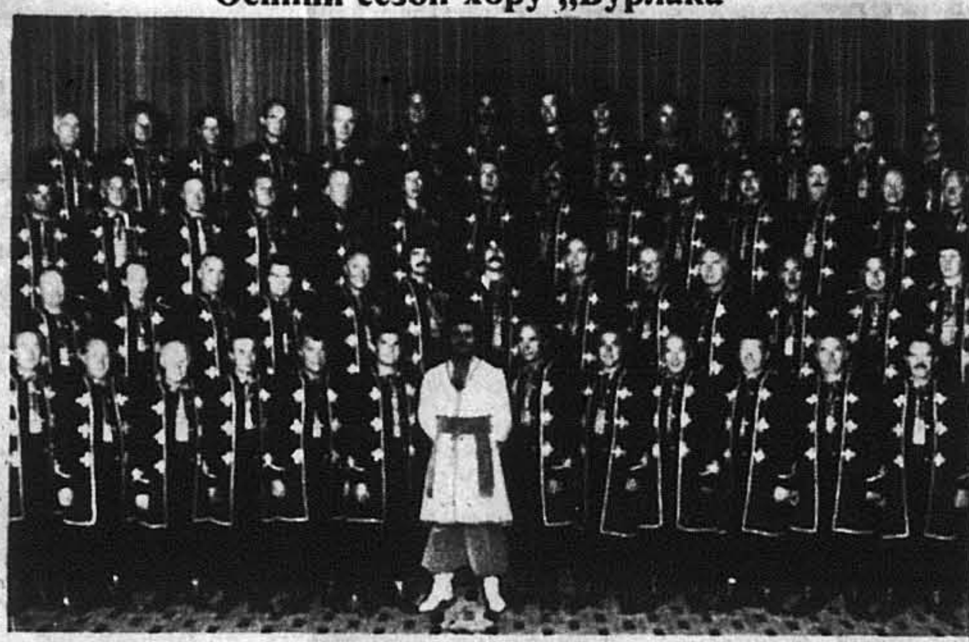
ПОХОРОН в суботу, 22-го вересня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Опечаленій Дружині, Синові з Дружиною і Родині висловлює глибокі співчуття —

УПРАВА БРАТСТВА БРОДИ-ЛЕВ

Осінній сезон хору „Бурлака"

Дивізійний хор „Бурлака" з Торонто

Грудень 1976 року. Поява новоствореного дивізійного хору „Бурлака" і його перший виступ на концерті в честь Івана Франка в Торонто, для присутніх на концерті, був приємною несподіванкою, бо новостворений хор гідно себе зарепрезентував, а рецензенти українських часописів не щадили прихильної критики.

Історія назви „Бурлака" почалась ще в 1945 році, коли Українська Дивізія УНА опинилась за колючими дротами в Італії, на полях біля Белярії. Там зібралась група ентузіястів вокального мистецтва і на чолі з диригентом хорунжим Степаном Гуміниловичем створили хор під назвою „Бурлака". Не маючи тоді нот, диригент і хористи відтворювали пісні з па'мяті, а проби відбувалися у тінях виноградників, не було бо приміщення.

По трьох місяцях хор „Бурлака" виступив на Святі Зброї 31-го серпня 1945 року.

Пізньою осінню, коли дивізію перенесено до табору біля Риміні, хористам уможливлено мешкати разом, і вони також дістали приміщення для проб. Тоді теж хор дістав дозвіл виїжджати з концертами, за дроти зокрема з виступами для британських військових частин. На протязі двох років перебування в Італії хор мав успішні поїздки до Венеції і Неаполю. Після виїзду хорунжого С. Гуміниловича з табору, диригентом хору став проф. Євген Пасіка (псевдо Ярема Гордій), який проводив його потім у таборах в Англії, де „Бурлака" дав ряд концертів у Лондоні, Валії і Шкотії. Сотник Богдан Панчук з канадської армії, перебуваючи тоді у Великій Британії, був великим прихильником і опікуном хору. Завдяки його старанням хор накрутив перші платівки, а також виступив з концертом на телевізії.

Останній концерт хору „Бурлака" відбувся пізньою осінню 1948 року в місті Шефілд. Після того хористів звільнено з полону, і по якомусь часі хористи роз'їхались по різних містах Великої Британії. Найбільше їх разом з дир. Є. Пасікою поселилося у Манчестері і його околицях і там зорганізували хор „Гомін", який досьогодні гідно репрезентує українську пісню.

Зчасом частина хористів переїхала до Канади і деякі поселилися в Торонто. Тут теж, по приїзді з Аргентини, опинився перший диригент хору „Бурлака" — Степан Гуміпилович. Він, крім кількох власних композицій, написав музичне опрацювання вояцьких пісень, які співали „дивізія" і УПА, і з групою любителів хорового мистецтва задумав увіковічнити на платівці ці пісні.

Хор, який створився для цієї цілі, початково не мав заміру продовжувати свою діяльність по наспіванні платівки в травні 1976 року. Але тому, що був зібраний склад з кращих співаків Торонто, рішено дальше вести працю й принято назву „Бурлака", щоб в цей спосіб відновити традицію „Бурлаки" з табору Риміні.

Торонтонська Станиця дивізійників прихильно поставилася до зусиль хору і допомогла матеріяльно видати платівку. Виготовлено для хору правильник і „Бурлака" став хором при Станиці Братства кол. Вояків І-ої УД УНА в Торонті.

Старанням Управи хору, і на рекомендацію Торонтонського Відділу КУК, хор дістав допомогу від Онтарійської льотерійної Корпорації — Вінтаріо і від Фундації ім. Т. Шевченка на закупівлю одягів.

По появі платівки під назвою „Дивізіє, гей, рідна мати", хор вкоротці дістав кілька запрошень на виступи з концертами.

„Бурлака" не обмежився до співу тільки вояцьких пісень, але включив у свій репертуар народні, клясичні і релігійні пісні. У нашій і англомовній пресі появилися прихильні рецензії. Потішаючим є, що „Бурлака" багатий на солістів. З наших газет, одна писала: „Знамениті голоси, а їхній спів чистий і дзвінкий та милозвучний. Кожен хорист любо може виступати як соліст"... Англомовна газета — „Отава Джорнел", музичний критик пише: „На суботньому виступі (на Святі Державности) хор „Бурлака" показав свою якість із зіспіваними голосами, співаючи українські багаті народні мелодії, що нагадували грання найкраще настроєної оркестри.

Замітним є те, що в хаті беруть участь молоді співаки, у більшості сини дивізійників, це запорука, що хор „Бурлака" зможе продовжати свою працю і дасть змогу нашій спільноті любуватися українською піснею. Віримо що хор буде гідно її репрезентувати ще довгі роки.

З огляду на стан здоров'я С. Гуміпилович залишив хор і сьогодні дириґентом є молодий і надійний учитель музики Олег Хміль.

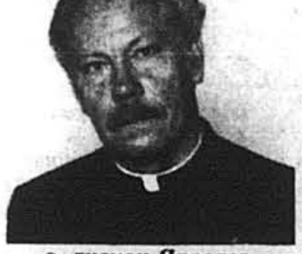
Хор „Бурлака" загостить до Америки зі своїми концертами, дня 6-го жовтня 1979р. в год. 8:00 вечора в авдиторії Ірвінгтонської середньої школи, а в неділю 7-го жовтня 1979р. виступить у Філядельфії в год. 4-тій по полудні, в авдиторії Філядельфійської Середної Школи для Дівчат, на Брод і Олней вулицях.

З хором беруть участь танцювальна група ОДУМ-у „Веснянка" під керівництвом Миколи Балдецького і актор — гуморист Володимир Довганюк.

Іван Шостак

Ярослав Тростянецький — диякон УКЦ у Лос Анджелесі

Служіння Богові і народові своєму є найдостойнішим актом тих, які віддають та присвячують своє життя цим високим цілям. Ми з пошаною і признанням відносимося до них та вітаємо їх, як кращих з-посеред нас. Клонимо голови перед ними тому, що шляхи якими ступатимуть є тернисті, та в своїм ідейнім покликанні маніфестуватимуть себе переконливо і відважно. І різними шляхами вони ступатимуть: одні, в революційних лавах борців, другі, з пером і словом, а ще інші на духовній ниві. Всі вони єднаються під одним стягом: Бог і нарід.

о. диякон Ярослав Тростянецький

Шлях служіння Богові і народові своєму, останнім часом, вибрав собі один з активних наших громадян у Лос Анджелесі, п. Ярослав Тростянецький, який розуміючи велику потребу доповнення рядів українського духівництва молодими новими силами, закінчив богословські студії в місцевій католицькій семінарії, в неділю, 29-го липня ц. р., одержавши рукоположення з єпископських рук Владики Ярослава Габра у Чікаго в сан диякона, а 5-го серпня о год. 10-ій ранку, сослужив свою першу Службу Божу, в місцевій українській католицькій церкві, з парохом тієї ж церкви, отцем крилошанином Михайлом Колтуцьким.

Впевнено та переконливо, новий отець диякон Ярослав сослужив у цей день. Одначе, коли надійшла хвилина, коли то він мав виголосити першу проповідь, голос його задрижав, і він ставувши перед вщерть наповненим храмом, промовив: „Дорогі брати і сестри, знаєте мене ви всі, тому що роками я був активним членом в нашій українській громаді, в театрі, та вів своє підприємство. Я свідомий того, що протягом тих років, я міг чимось завинити супроти декого з вас, бо там, де є суспільна праця, там є непорозуміння, а то й інтриги. Тому, сьогодні, перед виголошенням своєї першої проповіді, що її я бажаю виголосити з чистим серцем, звертаюсь до вас зі щирим проханням, дати мені ваше прощення". — Сльозини щирого зворушення скотились з його очей.

Гарно і вміло була опрацьована його перша проповідь, базована на християнськім вченні. Слова його, що любов до Бога лише тоді є вартісною, якщо вона пов'язана з любов'ю до свого народу, дала нам відчути, що наш новий диякон о. Ярослав Тростянецький є вартісним доповненням українського свідомого духівництва.

Святополк Шумський

Заплановано видати другу частину Ювілейної Книги УАГ у Львові

Перша частина Ювілейної Книги УАГ у Львові, що тепер є у розпродажі, стрінулась у загальному з прихильною оцінкою читачів. Були й деякі завваги, що їх постараємось виправити в Другій частині Юв. Книги, в котрій подамо також звідомлення із першого й другого Ювілейних З'їздів УАГ на Союзівці, згідно із домаганням учасників З'їздів.

Для виготовлення тексту до Другої частини Ювілейної Книги, обрано при Ліквідаційній Комісії Тимчасовий Видавничий Комітет, що його очолив колишній голова Ділового Комітету УАГ, о. митр. Мирослав Харина. Тимчасовий Комітет плянує видати Другу частину Книги до кінця 1980 року і буде обіймати коло 320 сторін. У зв'язку з тим звертаємося до рецензентів першої Книги, щоб були ласкаві прийти нам з допомогою та доповнили підкреслювані ними недостачі.

Зокрема просимо всіх авторів доброї волі написати статті на теми, які ми проголосили в першому своєму зверненні, в квітні ц.р. Ми були б вдячні, якщо б до співпраці зголосились автори, які могли б написати про визначних діячів, які вийшли з УАГ і працювали в різних ділянках науки, економії, у військовій ділянці, спорті, політиці і т.п., яких не було в першій Ювілейній Книзі. Зголошення до участи в співпраці просимо надсилати до 31-го грудня 1979 року.

Ми свідомі того, що в першій Ювілейній Книзі бракували також деякі знімки, а головно табльо з повними підписами, пам'яткові документи й інше, тому просимо всіх, які пов'язані з Українською Академічною Гімназією, Головною і Філією у Львові і хотіли б бачити добрий і гарний зміст Книги, надсилати до неї матеріяли на адресу голови Тимчасового Видавничого Комітету о. митр. Мирослава Харини — 6934 Дітман вул. Па. 19135.

Передплату за другу частину Ювілейної Книги УАГ в сумі 18 долярів просимо висилати на адресу: Михайло Караман 825 Н. 21 вул. Філядельфія Па. 19130. Рівнож на ту саму адресу просимо замовляти першу Ювілейну Книгу, висилаючи чеком чи „моні ордером" 25 долярів.

За Ліквідаційну Комісію Колишнього Ділового Комітету УАГ
інж. Михайло Караман — голова
д-р Роман Кос
п. Володимир Жовнірчук — секретар

ЩО ОБГОВОРЮВАТИМУТЬ...

(*Продовження зі стор. 2*)

редній режим, передавши членське уповноваження делегації попереднього уряду.

Релігійна свобода: Виступ в Об'єднаних Націях Папи Івана Павла ІІ-го в дні 2-го жовтня напевно зактивізує проблему релігійної свободи тим більше, що темою промови Папи буде релігійна нетолерантність у світі. Вже приготовляється спеціяльна резолюція у цій справі у зв'язку з Комісією Прав Людини, при Об'єднаних Націй.

Єгипет: Єгипетська делегація приготовляється, щоб відбитись від нападів з боку арабських держав за це, що президент Анвар Садат заключив сепаратний мир з Ізраїлем. Сподіваються, що може виникнуть резолюції у справі виключення Єгипту з Об'єднаних Націй.

Роззброєння: Традиційні дискусії про роззброєння та контролю збровння можуть знову виринути на програмі нарад. Держави, що не мають можливости продукувати атомової зброї домагаються нюклеарної технології для мирного вжитку, якої їм не постачають атомові потуги.

Усі ці проблеми є на програмі нарад Асамблеї, хоча крім них можуть виринути ще інші справи, під час сесії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 29-го ВЕРЕСНЯ 1979 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер 361 Відд., о год. 2:30 по пол. в домівці Дністра, кімната ч. 25 в УНДомі, 140 Друга Авеню. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки, відібрати дивідендові чеки та вислухати звітів Управи. — Управа.